

och strumpor i någon bjert affstånande färg, hvilket ger en t. ex. mörkbrun, marinblå, mörkgrön eller mörkgrå bräkt ett gladare och mer sommarlikt utseende.

För den blifwande balsafongen finnes redan nu en nyhet: den broderade damassé-tyllen. Det är en fortjusande wäfnad, hwari samtliga mönster finnas i alla färger. På enjärgad botten ligga i hög relief af silke i flersfaldiga färger med tambursöm sydda blommor och blad enligt de wackrafe Bruxelles-spets-mönster. Wi ha varit i tillfälle att se en sådan bräkt af gulrödt faille och broderad tyll. Den korta kjolen omgafs i nedre kanten af breda, i rosform uppfastä plisierusch, hwaröfwer den breda, i kulört silke broderade spetswolangen nedföll Derofwanför en tunik af tyll, broderad i öfwerensstämmelse med wolangen. Lifwet war af faille i Ludwig XV:s stil, med armar och bröst besatta med spetjar i samna stil som på kjolen; blott den lilla wästen af tull. Fint skurna perlemorknappar på ömse sidor af lifwet och wästen knäppt med smärre dylifa.

En enklare toolett göres af lättare cachemir med surrah-garnityr och atlasfleiser, men anses dock ganska deliingerad och den skulle wi wilja rekommendera.

— **Bankiren Taylor**, en af Amerikas rikaste män, afled nyligen i New-York efterlemnande en förmögenhet af 50 milj. dollars (omfr. 250 milj. mk).

Jordens arbetare.

Af Ch. Darwin.

Om så djur torde menniskan hysa så ringa tankar som om de krälände warelser, hwilka sammanfattas under benämningen maskar. Det är ju dessa samma djur, som förmedla den menliga stofhyddans återgång till jord. Hvad under då att wi i lifwet slänka dem wårt förakt, så wida wi ej finna det med wår fördel mera öfwerensstämmande att spetsa dem på en nettkro!

Det har varit Charles Darwin förbehållet att göra rättwisa åt maskarne.

Deras kropp är bildad af ett stort antal — stundom ända till 200 — ringformiga segment och har framtilt en mun, hwaris utskjutande del tjenar till födas aripande. Om kroppen afhugges någonstädes, kan hwar del för sig föra ett själfständigt lif. Den främre delen får en ny swans, den bakre ett nytt hufwud. Af inelworna äro matsmältningssorganen märkligast. Bakom matsrupen finnes ett slags kräfw, hwilkens muskelwäggar ega förmågan att kraftigt sammandraga sig och derigenom åskadkomma födas sönderdelning. Härwid så de södan åtföljande grusornen tjena som krossredskap. På ömse sidor om matsrupen ligga tre par körtlar, som afföndra en betydlig mängd kolsyrad kalk (krittmjöl). Dessa körtlar tjena dels att ur födan utdraga öfwerflödig kalkhalt, dels att återgifwa denna senare för att neutralisera syrehalten hos de förrutnade blad hwilka maskarne så gärna förtära. Dessutom afföndra maskarne en alkalisk wätska, hwarlik de högre djurens pankreasstoff. Med denna wätska bruka de öfwerigjuta friska wärblad, hwilka sålunda till hälften upplöjas innan de förtäras.

Churu maskarne wanligtwis uppehålla sig nära jordytan, borra de sig till ansenligt djup ned i jorden under ihållande torra eller stark köld. Att börja med gräfwer massen wanligen en lodrät kanal af något större genomfärning än hans egen kropp. Men för hwarje gång massen promenerar upp eller ner, lemnar han efter sig små flemmiga jordkulor, med hwilka kanalen efter hand helt och hållet tapetseras. Som jordkulorna snart hårdna, får kanalen till sist form af ett cementvä, som både är ogenomträngligt för wår och starkt nog att motstå yttre påtrykning. Rörkanalen utmynnastertill i en större urhållning, som säges tjena till vinterkwarter. Om vinterbostaden är tillräckligt rymlig, begagnas den af flera maskar gemensamt, hwilket bewisar att dessa djur i wijs mån icke sakna sällskapenlog.

Maskarne äro i fullkomligaste grad arbetare. Det lätt hwarpå de fatta och transportera wärtdelar vittnar om en ej obetydlig mekanisk intelligens. Darwin har pröfwat maskarnes förmåga i detta hänseende medelst wärtdelar och små parperslappar klippta i olika former. Han

fann derwid att maskarne alltit walde angreppspunkten så att transporten skulle förliggå med minsta swårighet.

Då maskarne förtärt jord, ware sig för att derur utdraga närande beståndsdelar eller för att konstruera fina rörkanaler, begifwa de sig upp till markens yta för att afbörda sig hwad de ej kunnat anwända. Den uttömda maskan, bestående af sand, jord, organiska ämnen och förtelafföndringar, upplägges lifformigt rundt omkring kanalens öfre mynning. Härigenom uppstå efter hand små tornformiga eller kupiga högar af hårdnad jord.

De sålunda uppkomna maskhögarne utgöra det wigtigaste resultat af maskarnes arbete. Genom detta åstadkommes ej alkenast en omflyttning af jordlagren, utan äjwen en söndermaling af gröfre jordartiklar och en intim blandning af jord och organiska ämnen. Man har beräknat att under gynsamma förhållanden passera för hwarje tunnland trettio centner jord årligen genom maskarnes kropp. Den quantitet jord, som under en längre tidrymd och på en större areal omflyttas nedifrån och upp till ytan, finpulveriseras och blandas, måste således antaga ofantliga proportioner. Maskarne bereda jorden för de wärter wi planera och de sådeslag wi utsä. De gräswa periodiskt upp de underliggande lagren och utsätta dem för luftens inwerk. De sitta jorden så att inga gröfre korn äriwå än de som kunna passera genom maskarnes kropp. De omblanda den med en trädgårdsmästars hela insigt och omsorg. Djurben, insektskroppar, wärtdelar, allt indrages i maskarnes verkshamhetsfer.

Den wegetabiliska jorden, säger Darwin, har npprepode gånger passerat genom maskarnes kropp. Denna jord stiljer sig från den underliggande hufwudlakligen genom sin mörkare färg och finare bestaffenhet. Den mörka färgen härleder sig af inblandade organiska ämnen. På många ställen saknas den, oaktadt en rödlig wåglighet borde förutsätta motsatsen. Då tinner man ofta att maskarne transporterat ljusare jord från ett djupare lager och dermed öfwerlagrat den swarta jorden.

Men maskarnes inwerkna sträder sig äjwen till de bergarter på hwilka alluwaljorden hwilar. Deras rörbrunnar eller kanaler nå stundom en djup af 6 fot eller derutöfwer. De humuslyror, som maskarne utdraga ur rutnande wärtdelar och som de åter lemna ifrån sig under sina promenader, kunna från detta djup lätt tränga ned till de underliggande klipplagren. Humuslyrorne werda då sönderdelande på stenarterna, så att der bildar sig ett tunt lager af gröfre eller finare grus. Detta grus får lederna i likhet med de öfwerliggande lagren efter hand genomgå maskkroppen, beredas till finare jord och som sådan uppsordras till jordytan. Tjockleken af den för wår lighet anwändbara jordkorpan ökas således år efter år i följd af maskarnes arbete.

Man kan näppeligen beräkna huru mycket maskarne uträttat till bewarandet af klassiska konstwert och andra fornlemningar. Äjwen här wid lag är det maskhögarne som spela en så wiktig roll. Så snart maskarne få ostörtdt arbeta fring något öfwerigjuta föremål, exempelwis en nedfallen bildstod, omgifwa de det med en wall af maskhögar, som under århundradens lopp wäxa till en formlig hög, hwaris föremålet ligger säkert inbäddadt. På detta sätt ha handrats konstwert bewarats åt efterwerlden. Å andra sidan kunna de göra konsten stor skada, derigenom att de underminera byggnader, hwilkas grundwalor ej varit lagda tillrä. ligt djupt. Många eljes öförfklarliga byggnadsras torde i detta förhållande hafwa sin orsak.

Som den nyare forskningen åbegalagt, härröra en mängd smittosamma sjukdomar från mikroskopiskt små djur, hwilka intränga i de högre djurens organism och der utbreda sig med en förfärande hastighet. Sålunda uppstå kolera och tyfus hos menniskan och mjeltkranden hos kreatur. Med den af en dylik sjukdom döda djurkroppen nedgräfwes äjwen de mikroskopiska djur, som bilda smittämnet. Dermed äro de quarleswande befriade från faran att i sin ordning angripas. Men nu börja maskarne sitt werk. De förtära kadavren, blanda deras beståndsdelar med den omgifwande jorden, omfatta blandningen med öfwerliggande lagger, och under årens lopp hinna de trans-

Tillfännag

Att jag från och med i dag i gården n:o 12 Westra Hent tillfännagiswa.

Midagar jäwäl per mån sexor ferberas billigt och hoppderata priser och god uppafäråd allmänhets bewägenhet.

Selsingfors, den 22 Juni

Aug

W. Gichingers

Lage

R A

Salongs-, kolonn- m. f

W. Gichingers

portera en god del af de nedgräfwda djurkropparne åter upp till jordytan. Nu ger det sig om de mikroskopiska warelserna hast så mycken lifskraft att de kunnat leswande följa med på hela denna wandring. Om så är, måste man inom ett wist antal år emotse återuppträdandet af en smittsam sjukdom, hwilken man en gång för alla trodde jordad med dem.

Ett och annat.

— **En doktor i New-York** gaf nyligen följande ordination för ett sjukt fruntimmer: En ny hatt, en cashemirskal ett par fransyska stöfletter. Den sjuka blef genast bra.

— **Religionshatet** har icke sparat på smädelfer wid Garibaldis graf. I Deutsche Reichszeitung, en i Bonn utkommande katolisk tidning, läses följande nekrolog öfwer den ädle mannen: „Giuseppe Garibaldi, född den 4 juni 1807 i Nizza. I början matros derefter konspiratör, revolutionsman och sjöförfware i Sydamerika, fiskarehöfding, rbfwaranförare och kyrkotjus i Italien, slutligen piemontesisk general och nyitaliensk statspensionär.“

Officiella och legala notiser.

Rediga tjänster: andre kapellanstjenssten i Kuopio landsförsaml. ansödes inom 90 dd. eft. d. 15 juni hos domkapitlet i Kuopio; — läraretjenssten i elementär matematik o. naturhistoria wid privatlyceum i Kuopio ansödes föred. 15 juli hos privatlyceets direktion.

Dom afkunnas: i landthushållareentan Rosa Granfeltis krs d. 5 inst. juli af Alfas stns hrdsr.

Borgenärsförsammantråde: i krs o. urarfwim. est. afl. handl. C. Hamberg d. 7 inst. juli kl. 4 e. m. å Hotel Phoenix i Åbo; — i flokaren M. S. Nächinsens krs d. 8 inst. juli kl. 11 f. m. å Jottola gästgiseri i Puhjärwi fin

Auktioner: å ett kärl arrad m. m. d. 25 innew. juni kl. 11 f. m. å pachuset i Selsingfors; — å 1/2 gården o. tomten n:o 20 i St Petersburgska förkad d. 9 aug. kl. 4 e. m. i sagde stads auktionskammare.

Resande.

Den 21 Juni.

Societetsshuset: Generalmajor Schulman m. fru fr. B. burg, forstmäst. Hedberg fr. Mariefors, handl. ne Reinhold fr. Berlin och Fischer fr. Hamburg. — **Kleinsch hotel:** Öfwerste Kuin fr. Lampis, fröken Stottsberg fr. Uleåborg, handl. ne Stellan, Biel samt Deymansson fr. Hamburg. — **Hotel Wilhelmshad:** Öfwerste Stjernwall fr. Wäntsjåla, kap. Schantz fr. Kyrråla, fabrik. Menfors fr. Rajana, godseg. Stråhlman fr. Joröis. — **Jernwågs-hotellet:** Höfd. Cajanus fr. Dierbotten. — **Källaren Suomi:** Häradsstrifw. Koken fr. Uhus, trädgårdsmäst. Skarp fr. Kotka. — Generalstän Leontiew m. dotter, fröken Schulman fr. Schweiz, Elisabetsgtn 25. — Fru Westlin, frökn. na Häggblom fr. Fabiansgtn 2 samt Baranoff fr. B. burg, Berggtn 20.